

**Донецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. Н.К. Крупської
Сніжнянська централізована бібліотечна система**

***“НЕ ОБМІЛІЄ ПАМ’ЯТЬ ВІКУ,
В СЕРЦЯХ НАЩАДКІВ БУДЕ ЖИТИ”***

***СЦЕНАРІЙ
ЛІТЕРАТУРНО-МУЗИЧНОГО РЕКВІЄМУ***

Сніжне 2004

ББК 78.381.1

Н 38

“Не обміліє пам’ять віку, в серцях нащадків буде жити”: Сценарій літ.-муз. реквієму / Донец. ОУНБ ім. Н.К. Крупської, Сніжнян. ЦБС; Уклад. Р.М. Морозова, С.І. Рибальченко; Упоряд. І.А. Пилипенко. – Сніжне; Донецьк: Східний видавничий дім, 2004. – 12 с.

Укладачі: Морозова Р.М.
Рибальченко С.І.

Упорядник: Пилипенко І.А.

Редактор: Полева О.Г.

Відповідальний
за випуск: Тарасенко Т.С.

Комп’ютерний набір: Копійка В.І.

Святково прикрашена сцена. Звучить мелодія вальсу. З обох боків сцени молоді пари танцюють вальс. Вони святково вдягнені, як на випускному вечорі. Пари завмирають, ведучі починають.

Ведучий 1 Пам'ятаєш, земле, сорок п'ятий,
Стихле небо, підняте салютом?!

Ведучий 2 Пам'ятаєш перший крик дитини –
Як салют на вічне щастя людям?!

Ведучий 1 Пам'ятаєш, земле, сорок п'ятий?
Земле!
Сорок перший не забудь!

Ведучий 2 Це був звичайний червневий день. Хіба що тільки сонце світило
яскраво-яскраво. І небо було блакитне-блакитне. Тієї пам'ятної
пори, як і завжди, догорав рожевий світанок в обіймах спраглої
ночі та замріяно слухав тишу.

Ведучий 1 Тієї пам'ятної червневої пори випускники 1941 року танцювали
свій останній шкільний вальс і не знали, що через декілька
хвилин, рівно о четвертій ранку, вони закружляють у кривавому
танку війни, яка триватиме тисяча чотириста вісімнадцять днів і
ночей.

*(На екрані кадри воєнної хроніки. Звучить уривок пісні “22
июня в 4 часа...”. Музика і слова народні. Пари, що танцювали,
починають прощатися. Хлопці уходять. Дівчина залишається
одна).*

Дівчина Як же я не сказала йому, що чекати буду, любити буду! Хоч би
обняла міцніше, чого людей соромитися! Дурна я, справді
дурна! Посміхалася ще...

(Дівчина повільно уходить)

Ведучий 2 Крізь сльози і плач ви прощались,
З сльозами зривались слова:
Верніться додому,
Будь проклята світом війна.

Читець 1 Троянда кольору розлуки
І місяць жовті сивина
Востаннє... місяць, квітка, руки...

А за плечима гула війна.
Він мовив слово привітання
В цей день народження... війни,
І кожен думав про кохання,
Про ті минулі дивні дні.

Читець 2 Розлука кольору тривоги
В очах світилася вогнем:
Чи буде щастя перемоги?
Чи будуть разом попри все?
Неначе смерті передвісник,
Кружляв у небі чорний крук.
Із двох сердець лилася пісня
Із болю, розпачу і мук.
Вона і зараз пам'ятає
Свій перший юний ювілей,
Та вже нікого не чекає,
Жалю не просить у людей,
У мріях лагідно зринає
Троянда ніжно-золота.
“Прийду до тебе, мій коханий!” —
Шепочуть стомлені уста.

Ведучий 1 Прощалися поспіхом, нашвидку і рушали, немов наздогін за долею, і тільки на останніх пагорбах, за якими надовго чи навіки зникали рідні хати – озиралися. Тамуючи хвильову тугу, неповторним помахом руки прискорювали крок.

(На сцену виходять юнаки в солдатському одязі зі зброєю в руках і по черзі говорять слова).

Юнаки - За тебе, дівча карооке!
- За тебе, згорьована мати!
- За тебе, наш Дніпре, широкий!
- За світлу під дахами хату!
- За море широке, де грає зоря!
- За пісню прозору! За спів кобзаря!
- За тебе, безкрає роздолля!
- За тебе, гілляста діброва!
- За тебе, схвильоване поле!
- За тебе, дитя чорноброве!

Разом - До бою йдемо, щоб ворог загинув навик!

- Ведучий 2 41-й найважчий. Гіркі шляхи відступу. Згарища на місці сіл, чорні руїни там, де зовсім недавно вирувало щасливе життя.
- Ведучий 1 41-й. Рік небаченої людської мужності. Безприкладна повість людської мужності, стійкості. До останнього патрону. До останнього подиху.
- Читець 1 Горів, гримів і розривався обрій,
Лишивсь позаду батьківський поріг,
І вітер грав сумних, сумних мелодій
У знівечених вербах край доріг.
- Читець 2 Ішли солдати днями і ночами
Похмурими, гвинтівки не в усіх.
І біль ламав надбрів'я, скроні сік.
Де друзі падали, там хоронили їх,
І як могли могили їх копали,
Прощались мовчки – залпів не давали,
Патрони берегли і кром'яні чуття,
Щоб вибороть і сонце, і життя.
- Ведучий 2 В числі відважних захисників Вітчизни були і донбасівці. Шахтарі, металурги, машинобудівельники, робітники полів, вчителі, лікарі, вчорашні випускники шкіл, які затулили собою рідну землю в дні тяжких випробувань.
- Ведучий 1 175 тисяч бійців дала Донецька область у лави озброєних сил в перші дні війни. 184 воїни нашої області проявили дивовижний ратний подвиг і відзначені найвищою відзнакою. Троє наших земляків удостоєні звання Героя Радянського Союзу двічі: _____

Серед них Герої Радянського союзу – сніжнянці _____

- Ведучий 2 Страшні сліди залишила війна. Тільки на території України в руїни і згарища було перетворено 714 міст і 28 тисяч сіл. Скільки горя, скільки страждань за цими цифрами.
- Ведучий 1 З небаченою в історії силою розгорнулася партизанська війна. Вже в перші дні після початку наступу гітлерівців були підготовлені основні бази для боротьби у тилу ворога. На Україні діяли численні партизанські загони, які вели нещадну боротьбу з ворогом.

- Читець 1 Партизани, партизани,
Українській сини,
Бийте ворогів поганих,
Ріжте свору окаянних,
Свору чорних псів війни...
Вам опора і підмога
Український наш народ.
Не страшить вас хай тривога –
Партизанська дорога
До перемоги вас веде.
- Ведучий 2 Майже у кожному місті діяли підпільні організації. Одна з найвідоміших – “Молода гвардія”.
- Ведучий 1 В тилу також було гаряче, як і на передовій. Усі, хто залишився в тилу, звалив на себе тягар життя. Працювали по 16-18 годин, ростили дітей. Головним лозунгом був заклик: “Все для фронту. Все для перемоги”. Із тривогою чекали, чекали вісті з фронту.
- Ведучий 2 Солдатські листи. Скільки їх було за роки війни?! Кажуть, що якби з них зробили килим, то вистачило б його, щоб накрити всю земну кулю.
- (На сцену виходить листоноша з сумкою через плече)*
- Листоноша Солдатські листи... Вони приходили не в конвертах, на них не було марок. Вони були складені трикутничками. Ось так *(показує)*. В сумці моїй були й інші листи, написані лаконічним канцелярським почерком: “Ваш чоловік, син, брат... загинув смертю хоробрих у боях за нашу Батьківщину” *(віддає листи ведучим і уходить)*.
- Ведучий 1 *(Розгортає трикутник і читає)*
- “...Нас залишилось мало. Ввечері підійде підкріплення, а до вечора будемо битися до останньої краплі крові, але ворогові своїх позицій не віддамо. Бережи сина”.
- Ведучий 2 “...Був на передовій. Побував скрізь, а потім на шинелі нарахував 50 кульових дірок. Але не відлили ще тієї кулі, яка б вразила мене. Не турбуйся, мамо!”

- Ведучий 1 А на цьому трикутнику приписка: “Дорога воєнна цензура! Не викидайте цю квітку. Я надсилаю її для коханої дівчини”. *(Розгортає трикутник, дістає квітку)*. В листі якась засушена квітка. Дивишся на неї і сльози підступають.
- Ведучий 2 “Хай врятує тебе любов моя! Хай доторкнеться до тебе надія моя! Стане поряд, подивиться в очі, вдихне життя в помертвілі губи! Притулиться обличчям до кривавих бинтів на ногах і скаже: “Це я, твоя Катя! Я прийшла до тебе, де б ти не був. Я з тобою, щоб не сталося. Нехай інша допоможе, підтримує тебе, нагодує і напоїть – це я, твоя Катя! І якщо смерть стане над твоєю головою, і більше не буде сили, щоб боротися з нею, і тільки одна маленька остання сила лишиться в серці – це буду я, твоя Катя, і я врятую тебе”.
- Ведучий 1 Височать могили в Україні. Братські і безименні, де знайшли довічний спокій ті, хто найбільше прислужився народові, хто за справедливу справу, волю свого народу віддав життя.
- Ведучий 2 Відлитий з металу солдат завмер на гранітному постаменті, встановленому на високому кургані. Наче сама історія вихопила його з атакуючих лав вояцтва і поставила на видноті, щоб люди бачили його з усіх чотирьох боків світу. Мовчить солдат. Сонячне проміння горить на плечах, на грудях і навіть на касці солдата, і вже важко встановити – двічі, чи тричі, а чи й чотири рази він герой.
- Ведучий 1 Пам’ятник нагадує велетенський дзвін, що виріс із землі. Здається, він ось-ось задзвонить і розбудить своїм віщим гулом тих, хто спить важким сном.
- (На екрані проекція пам’ятника воїнам-визволителям. Біля нього сидить жінка у чорному).*
- (Звучить голос на фоні уривку з “Реквієму”).*
- Голос Невже для смерті народжуються діти,
Батьківщина?
Невже хотіла ти нашої смерті,
Батьківщина?
Невже загинути ти нам заповідала,
Батьківщина?
Життя обіцяла, любов обіцяла,
Батьківщина!

- Ведучий 2 Недалеко від пам'ятника сидить старенька жінка. Глибокі зморшки лягли на її колись миле і ніжне обличчя. Карі, ласкаві очі дивляться сумно. Скільки з тих очей сліз вилито? Сидить жінка, засмучена, вистраждана важкою працею і довгими роками життя. Сидить, поклавши працьовиті руки на коліна, ті руки, які пестили дітей, а зараз вони трішечки тремтять. Уважно слухає мати людей, що промовляють біля пам'ятника її сина. А навкруги квіти. Квіти лежать біля її ніг, пестять пелюстки її руки. І матері здається, що це її син кінчиками пальців гладить матусю. Шелестять дерева.
- Ведучий 1 Старенька мати йде до свого сина...
Гранітні плити плачуть під ногами,
Стукоче серце в грудях, ниє спина.
- Мати - Синочку, рідний, йди в обійми мами.
Я пригорну до тебе свої руки,
Зцілую рідні-рідні оченята...
Як важко було в часи розлуки
Без тебе жити і без твого тата...
- Ведучий 1 Тече сльоза і падає на плити.
Із стели очі дивляться хлопчачі.
Їм тільки жити, жити і творити,
Вони ж навік залишаться дитячі.
Стоїть старенька й плаче, ні – ридає...
Перед очима в неї похоронка,
І бій, що котрий день вже не згасає,
І у землі пекуча та воронка.
- Мати - Синочку, рідний, чуєш, як курличуть
У синім небі сумно журавлі?!
Вони ж тебе до себе, сину, кличуть,
А ти лежиш в холодній цій землі.
- Голос - Я чую, мамо, чую, як співають
Мені над Україною пісні,
Ти не журись, я крила розпластаю
І прилечу до тебе уві сні.
Українським рушником зітру сльозину
І поцілую в сивеє чоло...
- Мати - О синку рідний, мій єдиний сину,
Як хороше б тоді мені було!..

Ведучий 2 Стоїть старенька мати на могилі,
І навіть квіти плачуть мовчазні...
Від сина погляд відвести не в силі,
А син довічно житиме у сні.

(Звучить пісня “А мати ходить на курган”. Муз. А. Пашкевича; Сл. Д. Луценка. Спочатку голосно, потім затихає. На фоні пісні звучить вірш)

Читець 1 Чекала мати, так чекала сина!
Цвіла і одцвітала калина,
Додолу стиглі ягоди ронила...
Та де ж у неї бралась тая сила –
Вже й після похоронки ждати сина!

Читець 2 Все бачила у снах чи маренні:
Десь на чужому полі він поранений,
І кличе маму дати води напиться...
Довіку сон той буде мамі снитися.
І ніч, і день, із жалем і печаллями
Він знов безсонням в шибку стукає
І серце материнське повнить мукою.

Ведучий 1 Людська пам'ять. Час від часу покоління воєнної пори згадує
тяжкі роки війни. Скільки страждань, скільки сліз і віри
протягом всіх воєнних років в Перемогу.

Читець 1 В нас клятва єдина і воля єдина,
Єдиний в нас клич і порив:
Ніколи, ніколи не буде Україна
Рабою фашистських катів!

Читець 2 Ніхто не забутий, на попіл ніхто не згорів...
Солдатські портрети на вишитих крилах пливуть.
І доки є пам'ять в людей і живуть матері,
Доти й сини, що спіткнулись об кулю, живуть!

Ведучий 2 Крізь дощі й сніги, крізь роки й лихоліття говорять з нами ті,
хто не посміхнеться сьогодні, не зустрине цю весну.

Ведучий 1 Пам'ять про загиблих вшановують хвилиною мовчання. Ніхто
не рахував, скільки років довелося б нам мовчати, коли б так
пом'янули кожного загиблого. Помовчимо хоча б хвилину. За
всіх.

- Ведучий 2 Вклонимося їм низенько, і вшануємо пам'ять про них хвилиною мовчання.
Хвилина мовчання, хвилина мовчання –
Пекуча й терпка, як сльоза.
Хвилина мовчання – в ній наша любов і гроза,
Як подвиг полеглих,
Священна хвилина мовчання.
- Ведучий 1 Встаньмо, постіймо хвилинку, нехай у нас не заболять ноги, а тільки защемлять серця за тих, кого нема серед нас, хто лежить у землі, хто світить нам з небес.
(Метроном. Хвилина мовчання)
- Ведучий 2 Давайте будемо пам'ятати ветеранів, виявлятимемо розуміння до тих, хто пройшов через війну, і для кого вона триває й досі. У спогадах, снах, у думках. Вони цього заслуговують.
- Ведучий 1 Жива людська пам'ять, не старіє вона з роками, не тьмяніє! І поки існуватиме наш рід, існуватиме і пам'ять, бо без неї немає в нас майбутнього.
- Ведучий 2 А майбутнє наше в наших дітях. Хай же ніколи вони не чують зловісної музики війни, не жахаються божевільного цвіту згарища на нашій землі!
(Виконується хореографічна композиція “Вічний вогонь”)
- Ведучий 1 За щастя дітей, за мирне небо, за цвіт на Землі борються чесні люди планети! Землі потрібні пісні і квіти. Щоб на нашій прекрасній планеті жили прекрасні люди, щоб до рясних садів і білих будівель завжди поверталися лелеки, при появі яких у людей з'являється спокій і радість від миру на рідній землі.
(Виконується хореографічна композиція “Щасливе дитинство”)